

red. prof. dr. Lynne Vallone
Rutgers University, ZDA

ŽIVLJENJE IN POSMRTNO ŽIVLJENJE PIKE NOGAVIČKE: AMERIŠKI POGLED¹

Pika Nogavička, arhetipska švedska junakinja, je v ameriški popularni kulturi igrala pomembno vlogo. Osvobojena omejitev, postavljenih s strani odraslih, s svojo fizično in moralno močjo ter radikalnimi tendencami, je spomina vreden lik, ki predstavlja otrokove fantazije o popolnem življenju. Prispevek bo tako pregledal subverzivne in unikatne vidike *Pike Nogavičke*, zaradi katerih je tako pri stroki kot mladih v celotni državi postala eden najbolj priljubljenih otrok. Pri tem bo v obzir vzel tudi priredbe Pike za film, televizijo in slikanice. Pokazal bo, da še posebej ameriške slikanice v svojem sledenju trendom mladinskega založništva pogosto razvodenijo Pikino izkustvo. Nazadnje si bo prispevek zastavil še vprašanje, v koliko bo ob spremenjenih perspektivah v mladinski književnosti in spričo nostalgije odraslih, ki žene precejšen del današnje popularnosti *Pike Nogavičke*, Pikino 'posmrtno življenje' še naprej odzvanjalo v kulturi ameriških otrok. Prispevek bo zaključil, da bo Pika kot večni otrok s svojim voditeljskim slogom na otroka osredotočene širokogrudnosti vsekakor relevantna tudi v enaindvajsetem stoletju.

Pippi Longstocking, a quintessential Swedish heroine, has played a significant role in American popular culture. Her freedom from adult constraints, physical and moral strength, and radical tendencies make her a memorable character representing a child's fantasy of the perfect life. In this paper I will review the subversive and unique aspects of Pippi Longstocking that have made her a trans-national favorite with child readers and critics alike. I will also consider adaptations of the Pippi stories in film, television and picture books. American picture book adaptations in particular, I argue, in responding to trends in children's publishing, tend to dilute the Pippi experience. Finally, given changing perspectives in children's literature and the adult nostalgia that fuels much of the continued popularity of Pippi Longstocking, I question whether Pippi's "after-life" will continue to resonate in American child culture. I conclude that Pippi's identity as an endless child and her leadership style of child-centered generosity will continue to be relevant into the twenty-first century.

Rdečelasi otroci v zahodnem svetu očitno uživajo neko posebno priljubljenost. Odločne, živahne, zabavne in pogumne rdečelase deklice kraljujejo v mladinski književnosti in mladinski pop kulturi dvajsetega stoletja; naj naštejemo le nekatere (po kronologiji njihovega nastanka): Ana z Zelene domačije, Ana, punčka iz cunj,

---

¹ Za pomoč pri pripravi tega referata se zahvaljujem Sonyi Sawyer.

Madeline, Pika Nogavička ter celo Ginger Spice (iz slavne angleške pop skupine devetdesetih let) in Ginny Weasley (iz knjig o Harryju Potterju). Čeprav so vse te like v Ameriki navdušeno posvojili, je le punčka iz cunj Ana, junakinja zgodb Johnnyja Gruella iz zgodnjega dvajsetega stoletja, po poreklu prava Američanka. Druge priljubljene junakinje izvirajo iz Kanade, Anglije, s Švedske in iz Avstrije (čeprav je bil v Avstriji rojeni ter francosko in nemško govoreči Ludwig Bemelmans ameriški državljani, še preden je leta 1939 objavil svojo prvo knjigo *Madeline*, njegove otroške knjige odlikuje značilna evropska rahločutnost). Pravzaprav so bile (in so še vedno) te rdečelase junakinje v Ameriki tako zelo priljubljene, da je njihov izvor že pozabljen. V tem referatu se bom posvetila življenju in posmrtnemu življenju slovite švedske junakinje, enemu najbolj priljubljenih in prepoznavnih otroških likov v Ameriki: Piki Nogavički pisateljice Astrid Lindgren. Obravnavala bom zgodovino kulturne figure Pike Nogavičke v ameriški mladinski književnosti in popularni sodobni kulturi (film, televizija, itd.) v luči spreminjajočega se odnosa do otroštva, fantazijske književnosti in humoristične otroške književnosti.

Pika je zaradi svoje neobremenjenosti s sponami odraslosti, telesne in moralne moči ter 'svobodnjaških' navad (laganje, odrekanje pokorščine odraslim avtoritetam, zlasti učiteljem in sosedom, odkrito opozarjanje na njihove napake) nepozaben lik, ki simbolizira otroško predstavo o popolnem življenju. Čeprav je Pika Nogavička v ameriški domišljiji dobila pomembno mesto že takoj po izidu svoje prve knjige na Švedskem leta 1945 (ki je bila v angleščino prevedena le pet let pozneje, leta 1950), je njena priljubljenost dosegla vrhunec v sedemdesetih in zgodnjih osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Nostalgija odraslih in feministični nazori, ki so Piko priljubljenost proti koncu 20. stoletja še podžigali, so v zadnjih letih nekoliko zbledeli; sama mislim, da zato, ker je model anarhičnega otroškega junaka v fantazijski otroški književnosti očitno podlegel določeni konzervativnosti. Otroška neodvisnost in kršenje pravil odraslega sveta sta se morali umakniti bolj konformističnim otroškim likom, kakršen je Harry Potter. Poleg tega pa v spreminjajočih se trendih v ameriški humoristični fantazijski književnosti za mlajše otroke – bralce *Pike Nogavičke* – zdaj kraljujeta avtorja Dav Pilkey in Jon Scieszka, ki so jima histerične, pretirane in pogosto celo rahlo groteskne zgodbe ljubše kot Pikine epizodične, domačijske dogodivščine (vključno s tistimi na otokih Južnega morja). Pikine feministične lastnosti, ki so se zdele v obdobju od štiridesetih do sedemdesetih let tako osvežujoče, so v času fantastičnih utopij o spolno osvobojenih dekletih Francesce Lie Block nenadoma kar malce staromodne. Ali ameriški otroci sploh še potrebujejo Piko Nogavičko?

Čeprav sta bila Pikin nekonvencionalni življenjski slog in fantastično domovanje v štiridesetih letih prejšnjega stoletja deležna precejšnjega neodobranja, se je ta otroški lik kmalu priljubil bralcem na Švedskem in povsod po svetu; vsi so bili navdušeni nad Pikinim uporniškim in muhastim vedenjem.² Njenega pomena za zgodovino in razvoj mladinske književnosti nikakor ne smemo podcenjevati; knjige o Piki Nogavički – 'preskusni kamen' v svetovni književnosti – so bile prevedene

---

² Glej članek Eve-Marie Metcalf: Tall Tale and Spectacle in Pippi Longstocking ('Bahaštvo in spektakel v Piki Nogavički'), izšel v *Children's Literature Association Quarterly*, jesen 1990, str. 130–135, v katerem na kratko obravnava recepcijo knjig o Piki Nogavički (str. 133). Glej tudi: David L. Russell: Pippi Longstocking and the Subversive Affirmation of Comedy ('Pika Nogavička in subverzivna afirmacija komedije'). *Children's Literature in Education* 2000, št. 3 (nov.), str. 167–178.

v več kot petdeset jezikov, prodanih pa je bilo 40 milijonov izvodov.³ Na internetu najdemo prevode Pikinega imena (vključno s tajskim *Pippi Thung-Taow Yaow* in islandskim *Lina Langsokkur*), kakor tudi cel seznam asociacij na priljubljeno junakinjo v novejših ameriških filmih in televizijskih oddajah. Otroški bralci in kupci otroških knjig v zgodovinski perspektivi predstavljajo le en segment Pikinih oboževalcev, saj jo obožujejo tudi filmski in književni kritiki. Strokovnjakinje Vivi Edström, Eva-Maria Metcalf in Maria Nikolajeva na primer trdijo, da je lik, ki ga je ustvarila Astrid Lindgren, tako zapleten kot zanimiv.⁴ Knjige o Piki Nogavički je moč uspešno analizirati z vidika več različnih teoretskih in kritičnih perspektiv, vključujoč naratologijo, mitologijo in psihoanalizo. Ameriška književna kritičarka Karen Coats v svoji študiji *Looking Glasses and Neverlands: Lacan, Desire and Subjectivity in Children's Literature (Ogledala in dežela Nije: Lacan, poželenje in subjektivnost v otroški književnosti)* Piko hvali zaradi njenega »odločnega čudaštva« oziroma njene pozicije Drugega, ki zavrača tako heteronormativni kot homonormativni položaj subjekta.⁵ Po mnenju Coatsove so Pikina nenehno spreminjajoča se identiteta, igrivost, radost in velika moč posledice »čudaške« izkušnje pripadanja družbenemu obrobju. To »čudaštvo« Piki omogoča svobodo, ki ji jo Tomaž in Anica, naša »bleda nadomestka«, lahko samo zavidata.⁶

Odprtost in spremenljivost Pikinega značaja, ki podpirata njeno »čudaštvo«, ji omogočata tudi neke vrste transnacionalnost. Čeprav je Pika v svojem bistvu švedska junakinja, njena švedskost v prevodih nekako zbledi. Pravzaprav jo ameriška kritičarka Christine Holmlund opisuje kot »pristrčno zmedeno deklcio, ki nam nikoli ni zares 'tuja'«. ⁷ In res, v Piki se lahko prepozna vsaka deklcio. Kritik David L. Russell trdi, da je Pika ženska potomka »porednih fantov« s konca 19. stoletja, ki jih najdemo v zgodbah in romanih Marka Twaina in Rudyarda Kiplinga.⁸ Je pa tudi sorodnica ene od naštetih rdečelasih junakinj, Ane z Zelene domačije pisateljice Lucy Maud Montgomery. Njuno podobnost so opazili številni strokovnjaki. Pika in Ana si nista podobni le po barvi las: obe sta nekonformistični, zgovorni pripovedovalki zgodb, radodarni in iznajdljivi.⁹ Toda Ana tako kot druge priljubljene junakinje deklciške književnosti devetnajstega in dvajsetega stoletja, kakršna je

---

³ Te podatke navaja Metcalf v že citiranem članku na str. 134.

⁴ Glej: Vivi Edström: *Astrid Lindgren: A critical study (Astrid Lindgren: Kritična študija)*. Stockholm, New York: R&S Books, 2000; Maria Nikolajeva: *From Mythic to Linear: Time in Children's Literature (Od mitskega k linearnemu: Čas v otroški književnosti)*. Maryland, London: Scarecrow Press, 2000, zlasti str. 112–118; Maria Nikolajeva: *The Rhetoric of Character in Children's Literature (Retorika lika v otroški književnosti)*. Maryland in London: Scarecrow Press, 2002, zlasti str. 137–42. Glej tudi Eva-Maria Metcalf: *Astrid Lindgren*. New York: Twayne Publishers, 1995.

⁵ Karen Coats: *Looking Glasses and Neverlands: Lacan, Desire and Subjectivity in Children's Literature (Ogledala in Dežela Nije: Lacan, poželenje in subjektivnost v otroški književnosti)*. University of Iowa Press, 2004, str. 111.

⁶ Prav tam, str. 116–117.

⁷ Christine Holmlund: Pippi and her Pals ('Pika in njeni prijatelji'). *Cinema Journal*, zima 2003, str. 5.

⁸ Russell, str. 175.

⁹ Za primerjavo med Ano in Piko glej: Gabriella Ahmanson: *Mayflowers Grow in Sweden too: L. M. Montgomery, Astrid Lindgren and the Swedish Literary Consciousness*. V: Mary Rubio (ur.): *Harvesting Thistles: The textual garden of L. M. Montgomery*. Guelph: Canadian Children's Press, 1994, str. 14–22.

na primer Jo March v knjigi *Male ženske* Louise May Alcott, dozori in se počasi začne prilagajati družbenim pričakovanjem in svoji spolni vlogi, medtem ko Pika ne bo nikoli odrasla.¹⁰ Kot pravi strokovnjakinja Eva-Maria Metcalf, so knjige o Piki Nogavički s svojim upiranjem družbenim normam in pravilom lepega vedenja pravzaprav antidekliške knjige: »... Pika Nogavička je parodija na dekliške knjige devetnajstega stoletja. Pika hlini nevednost, svoj družbeni položaj 'outsiderke' – svetovne popotnice /sic/, ki ji je meščansko vedenje tuje – pa izrablja za norčevanje iz uglednih gospa, učiteljic ter drugih predstavnic zakona in družbenega reda. Namen njenega posnemanja ni sprejem v institucijo družbe, ampak posmehovanje njenim pravilom in igram, kar doseže z namernim pretiravanjem.«¹¹ Na čajanki pri Tomaževi in Aničini mami gospe Žirovnikovi Pika smešno pretirava; v obleki, vedenju pri mizi in govorjenju posnema odrasle dame, te pa ji njeno karikirano vedenje zamerijo. V nasprotju s Piko pa je Jo March, ki se na obiskih s sestro Amy ne uspe vesti v skladu s pričakovanimi vedenjskimi vzorci, saj prezira formalno in izumetničeno obiskovanje sosedov, za svoje uporništvostrogo kaznovana: blaga in prilagodljiva Amy je nagrajena z zavidanja vrednim potovanjem v Evropo, nevezgajena Jo pa ostane doma.

Jo, katere vedenje je manj izstopajoče od Pikenega, se prav tako giblje znotraj teatra komične inverzije (do znanca, ki pripada nižjemu družbenemu razredu, se vede z značilno vzvišenostjo pripadnice višjega sloja) in s tem zabava bralca. Nasmejana, neukrotljiva Pika kljub blagim očitkom gospe Žirovnikove kar ne more nehati z laganjem o Malči, služkinji svoje babice. Čeprav je njeno kesanje vse prej kot iskreno, je zaradi neprimerne vedenja ne doleti nobena kazen. Njen grobi, burkaški nastop na popoldanski čajanki gospe Žirovnikove razkrije ves Pikin prezir do napihnjenih in izumetničenih zabav odraslih. Njene pretirane izmišljotine o babičini služkinji kažejo na prostaštvo domnevno lepo vzgojenih pripadnikov 'fine družbe', ki najraje opravljajo in se širokoustijo. Občutek ogroženosti, ki ga v okoreli in zatrti družbi vzbudi Pikino vedenje, ni le dokaz njene samostojnosti v mislih in dejanjih, ampak, kot pravi Maria Nikolajeva, tudi »posebnih okoliščin« Pikenega fantastičnega konteksta, okoliščin, ki so bolj značilne za komične fantazijske zgodbe kot za realistično književnost.¹² Zavidljiva privlačnost Pikine predrznosti in gostobesednosti, s katero kljubuje zadušljivim pravilom in ozkosrčnosti, presega nacionalne in kulturne meje.

Pika je zaradi svoje univerzalne privlačnosti tudi idealni subjekt izvenliterarne obdelave; v medijih (na radiu, v gledališču, filmu in televiziji) se je začela pojavljati že zelo kmalu po izidu knjige, in ta trend se nadaljuje tudi v enaindvajsetem stoletju.¹³ V osemdesetih letih prejšnjega stoletja so v domačem mestu Astrid Lindgrenove zgradili tematski park, imenovan Svet Astrid Lindgren. V Združenih državah je lik Pike Nogavičke najbolj znan prav zaradi filma in televizije. Nekdanja priljubljena otroška zvezdnica Shirley Temple je v svojo televizijsko oddajo *The Shirley Temple Show* leta 1958 (ko ji je bilo 30 let) vključila priredbe klasičnih otroških zgodb, vključno s Piko Nogavičko. Švedsko televizijsko nadaljevanko iz sedemdesetih let, v kateri je glavno vlogo igrala Inger Nilsson, so v ZDA v se-

---

¹⁰ Kot pravi Nikolajeva: »Pika je dekonstrukcija Ane.« (*Rhetoric of Character*, str. 280).

¹¹ Metcalf: *Tall Tale*, str. 133. Glej tudi Metcalf: *Astrid Lindgren*, str. 64–65.

¹² Nikolajeva: *Rhetoric of Character*, str. 148.

¹³ Holmlund, str. 21.

demdesetih in osemdesetih letih predvajali kot celovečerne filme za kino. Hkrati so jih prikazovali še na televiziji, tako da je bil nazadnje obraz Inger Nilsson znan že vsakemu mlademu Američanu. Priljubljeno televizijsko nadaljevanko so nato predelali še v serijo slikanic z zgodbami o Piki Nogavički, v katerih so za ilustracije uporabili kar prizore iz filmov. To je še dodatno prispevalo k povezovanju literarnega lika s filmsko priredbo in določeno igralko.¹⁴ Prav pred kratkim (1998–99) so na kabelski televiziji HBO predvajali krajšo animirano televizijsko serijo *Pika Nogavička*. Poleg številnih filmskih in televizijskih verzij Pikinih zgodb so Pikine v angleščino prevedene knjige presegle tri izvorne knjige in še nekaj dodatnih zgodb Astrid Lindgren (kot je na primer *Pikina pobožična zabava*, ki je v Ameriki prvič izšla leta 1996).¹⁵

Čeprav izvorni prevodi Pike Nogavičke v Ameriki nikoli niso prenehali izhajati, so se v medijih pojavile tudi mnoge 'zvodenele' verzije Pike Nogavičke. Primer 'pomanjšanja' Pikine zgodbe so na primer pripovedke o Piki Nogavički. Štiri ilustrirane knjige v zbirki *Pripovedke o Piki Nogavički (Pika začne hoditi v šolo, Pika reši življenje, Pika praznuje rojstni dan in Pika gre v cirkus)*, ki so pri založbi Viking Press izšle med 1998 in 2000, prinašajo po eno ali dve poglavji iz prve knjige o Piki Nogavički. V teh knjigah, ki so nastale v sodelovanju z Astrid Lindgren, so ohranjeni izvorni prevodi Frances Lamborn, vsebina pa je zgoščena in prirejena za bralce od 4–8 let. Epizode, ki so vključene v pripovedke – Pikino junaško reševanje dveh otrok iz požara, srečanje s cirkusanti, obisk v šoli in septembrski piknik – ki so na splošno značilne za knjige kot celoto, so hkrati tudi najmanj sporne s perspektive sodobnih odraslih. Pikino uporniško vedenje do učiteljice nekaterim odraslim bralcem morda ni povšeči, toda njeno opravičilo (da je niso naučili, kako se je treba vesti v šoli, ker je vse življenje plula po morju) se zdi upravičeno in učiteljica ga blagohotno sprejme. Dobra stran teh pripovedi je, da so Piko Nogavičko približale tudi mlajšim bralcem; štiri, pet ali šestletniki izvirnih knjig ne bi mogli brati samostojno, te posamezne zgodbe pa lahko poslušajo, saj so prirejene za glasno branje pred spanjem. Starejši otroci bodo seveda raje posegli po izvirnih knjigah Astrid Lindgren.

Knjigo so med drugim razdrobili na posamezne zgodbe z namenom izogniti se nekaterim neprijetno nasilnim, rasističnim in uporniškim vidikom izvirnih prizorov in zapletov. Kajti čeprav so bistri in odrezavi otroci stalnica ameriških filmov in televizije, so satirični elementi v čajanki morda kljub vsemu 'presurovi' za današnje otroško književnost; v tem poglavju se Pika namreč ne norčuje iz lopovov, gusarjev in razbojnikov, ampak spravlja v zadrego mater svojih dveh najboljših prijateljev in zato tvega izgon iz njihove hiše: »Nikoli več ne smeš priti sem, če se boš takole vedla«, jo ostro ošteje gospa Žirovnikova.¹⁶ V Ameriki so otroške knjige, v katerih se mladi junaki upirajo starševski avtoriteti, v šolah nepriljubljene ali celo prepovedane (spomnite se Roalda Dahla). Čeprav je nasilje v knjigah o Piki Nogavički precej karikirano, nasilnih groženj in srečanj ne manjka. Epizod, v katerih Beno in skupina dečkov pretepe nekega drugega dečka, Pika pa se prepira s policaji, ki jo hočejo vtakniti v nekakšen »dom za otroke«, v Pripovedkah o

¹⁴ Glej Astrid Lindgren: *Pippi on the Run (Pika na begu)*. New York: Viking Press, 1976.

¹⁵ Astrid Lindgren: *Pippi Longstocking's After-Christmas Party (Pika Nogavička in njena pobožična zabava)*. New York: Viking, 1996.

¹⁶ Astrid Lindgren: *Pippi Longstocking (Pika Nogavička)*. New York: Viking Press, str. 129.

Piki Nogavički ni. Danes si noben ameriški avtor ne bi smel privoščiti devetletne junakinje, ki z nabito pištolo v igri odganja duhove, zraven pa se veselo pošali: »Majhni otroci se ne smejo igrati s strelnim orožjem, drugače se kaj lahko zgodi nesreča.«¹⁷ Ta smešni prizor je žal vse preveč verna slika tragedij, ki se zadnje čase dejansko dogajajo. Najbolj pomenljivo pa je, da so izpuščene vse omembe Pikinega očeta, »zamorskega kralja« ali »ljudožerskega kralja« (slednji se pojavlja predvsem v angleških prevodih, kljub problematični povezavi temne polti z ljudožerstvom). V dvostranskem uvodu k vsaki zgodbi posebej je Pikin oče, morski kapitan, sicer omenjen, prav tako njegovo izginotje in Pikino upanje na njegovo vrnitev, drugih podrobnosti pa ni. Te priredbe so problematične, ker se Piko v njih jemlje preveč resno in pri tem zgreši smisel njenih namišljenih potegavščin, bahanja in drznega upiranja družbenim pravilom. Sama tega pristopa in napačnih interpretacij nikakor ne zagovarjam, rada bi le opozorila na nekatere strani Pike Nogavičke, ki nekaterim cenzorjem še dandanes povzročajo sive lase.

Tako kot humoristična, tudi fantazijska mladinska književnost odseva določene družbene trende. Fenomen Harryja Potterja, v katerem junak spoštuje družbeni red, čeprav pogosto krši pravila, ter se podreja višjim zakonom ('dobrim' ali 'zlim') in modremu vodstvu odraslih avtoritet, je tako vpliven, da se zdi fantazijski situacijski humor *Pike Nogavičke*, *Mary Poppins*, *Petih otrok in Željozavra* ter *Feniksa in preproge* angleške pisateljice E. Nesbit ob njem že rahlo zastarel.

Človek se tudi sprašuje, ali ne gre večne priljubljenosti Pike Nogavičke v Ameriki pripisati prej nostalgичnim čustvom odraslih kot otroškemu zanimanju. Če si na primer ogledamo knjige na Amazon.com – čeprav priznam, da je to popolnoma neznanstven in poljuden pristop – opazimo, da je velika večina navdušenih recenzij za to spletno knjigarno delo sentimentalnih odraslih, ki se radi spominjajo svojega otroštva. Prav res, Pika je na internetu izredno priljubljena. Tako je na primer na družabni spletni strani z imenom *Tribe /Pleme/*, ki vsebuje forume in bloge ljudi podobnih zanimanj, dejaven forum Pike Nogavičke, ki se imenuje *Pika Nogavička – popolna deklica*. Sodeč po prispevkih, so članice tega foruma ženske med dvajsetim in tridesetim letom starosti. Geslo foruma se glasi: »Pika! Ta vesela, hecna, zafrikantska punca! To 'pleme' je namenjeno Pikam vsega sveta.«¹⁸ Pika je za številne starejše ameriške feministke ikona, katere pomen močno presega dogodivščine, ki jih doživlja s prijateljema Tomažem in Anico.

David Russell v eseju o Piki Nogavički zapiše: »Pikin pogled na naš svet je amoralen; ker živi izven (ali vsaj na obrobju) družbe, je za nas, ki v tej družbi živimo, njen pogled svež in neobremenjen.«¹⁹ Toda ali je Pikin svet za nas še vedno zanimiv? Ali imamo danes raje Bradavičarsko akademijo za čarovnike in čarovnice kot vilo Čira-Čara? Ponovno sprašujem: ali ameriški otroci še vedno potrebujejo Piko Nogavičko? Russell bi temu pritrdil. Svoj esej zaključi z oceno kulturnega pomena Pike Nogavičke: »Pika Nogavička in Huckleberry Fins/sic/ sta mladinska gnjaveža naše kulture, otroška Don Kihota, ki raziskujeta možnosti in sanjata o boljšem svetu, ki bi bil prost okov praznih družbenih navad in nesmiselnih konvencij, svetu, v katerem bi človek našel izpolnitev po svoji meri.«²⁰ Astrid Lindgren je

---

¹⁷ Prav tam, str. 159.

¹⁸ Glej <http://pippi.tribe/net>.

¹⁹ Russell, str. 175.

²⁰ Russell, str. 176.

v intervjuju iz leta 1981 svoj znameniti lik opisala kot močan, radodaren, srečen in prijazen. Na glas se je vprašala: »Toda ali mislite, da bodo otroci prihodnosti tudi taki? V to bi zelo rada verjela. Ne vem, kakšna usoda čaka naš svet, če se v njem ne bodo rojevali srečni vodje.«²¹ Nisem povsem prepričana, da se danes rojeva veliko srečnih vodij, in bojim se, da se strahovi Astrid Lindgren o kaotični prihodnosti uresničujejo. Da, strinjam se z Russellom, samo Lindgrenovo in drugimi: ameriški otroci – pravzaprav vsi otroci – *res* potrebujejo Pikina vprašanja in prepričanja. Pika v nasprotju s Harryjem Potterjem, Jo March in Ano z Zelene domačije ostaja otrok in je v tej vlogi tudi najboljša. Otroški bralci bodo znali ceniti anarhične šale junakinje, ki poseblja otroštvo kot prijetno igro in pomemben čas, v katerem so individualnost in plemenita dejanja enako cenjeni.

Prevedla **Marjeta Gostinčar Cerar**

Literatura

Gabriella Åhmansson, 1994: *Mayflowers Grow in Sweden, Too*. L. M. Montgomery, Astrid Lindgren and the Swedish Literary Consciousness. V: Mary Rubio, editor: *Harvesting Thistles: The Textual Garden of L. M. Montgomery*. Guelph: Canadian Children's Press, str. 14–22.

Karen Coats, 2004: *Looking Glasses and Neverlands: Lacan, Desire, and Subjectivity in Children's Literature*. Iowa City, Iowa: University of Iowa Press.

Jonathan Cott, 1981: *Pipers at the Gates of Dawn: The Wisdom of Children's Literature*. New York: Random House.

Vivi Edström, 2000: *Astrid Lindgren: A Critical Study*. Vancouver, British Columbia: Douglas McIntyre/R&S Books.

Christine Holmlund, 2003: Pippi and Her Pals. V: *Cinema Journal* 42.2, str. 3–24.

Astrid Lindgren, 1945: *Pippi Longstocking*. New York: Viking Press.

Astrid Lindgren, 1950: *Pippi Longstocking's After-Christmas Party*. New York: Viking Press.

Astrid Lindgren, 1976: *Pippi on the Run*. New York: Viking Press.

Eva-Maria Metcalf, 1995: *Astrid Lindgren*. New York: Twayne Publishers.

Eva-Maria Metcalf, 1990: Tall Tale and Spectacle in *Pippi Longstocking*. V: *Children's Literature Association Quarterly* 15.3, str. 130–135.

Maria Nikolajeva, 2000: *From Mythic to Linear: Time in Children's Literature*. Maryland and London: Scarecrow Press.

Maria Nikolajeva, 2002: *The Rhetoric of Character in Children's Literature*. Maryland and London: Scarecrow Press.

David L. Russell, 2000: *Pippi Longstocking and the Subversive Affirmation of Comedy*. V: *Children's Literature in Education* 31.3, str. 167–177.

---

²¹ Jonathan Cott: *Pipers at the Gates of Dawn: The Wisdom of Children's Literature*. New York: Random House, 1981, str. 147.